

คู่มือ การบำบัดด้วยการแก้ปัญหาในผู้ป่วยโรคซึมเศร้า
(Handbook Manual of Problem Solving Therapy for Patient
with Major Depressive Disorder)

การดำเนินงาน

โดย

โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ กรมสุขภาพจิต

ร่วมกับ

กลุ่มวิชาการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำนำ

โรคซึมเศร้าเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญทั้งในปัจจุบันและจากการคาดการณ์ในอนาคต ซึ่งเป็นโรคที่มีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และก่อให้เกิดความสูญเสียที่รุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ถ้าหากวัดความสูญเสียเป็นจำนวนปีที่ดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาพดี ภายในปี 2563 โรคซึมเศร้าจะก่อให้เกิดความสูญเสียด้านสุขภาพของประชากรโลกเป็นเท่าตัว เกิดความสูญเสียที่สำคัญเป็นลำดับ 2 รองจากโรคหัวใจและหลอดเลือด สำหรับประเทศไทยพบว่า ในหญิงไทยโรคซึมเศร้าจะก่อความสูญเสียปีสุขภาวะ (Disability Adjusted Life Years, DALYs) เป็นอันดับ 4 และเป็นอันดับ 10 ในผู้ชายไทย แต่ถ้าพิจารณาจำนวนปีที่สูญเสียเนื่องจากภาวะบกพร่องทางสุขภาพ (Years Lost due to Disability, YLD) พบว่า โรคซึมเศร้าจะเป็นอันดับที่ 1 ในหญิงไทย และอันดับ 2 ในชายไทย แต่มีผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่เข้าถึงบริการเพียง ร้อยละ 3.7 เท่านั้น ซึ่งหมายถึง ผู้ป่วยก็ต้องทนอยู่กับอาการเจ็บป่วยเป็นเวลานานกว่าโรคอื่น ๆ ส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งถ้าหากผู้ป่วยโรคซึมเศร้าไม่ได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องจะมีการเกิดซ้ำและเป็นเรื้อรัง อาจนำไปสู่การฆ่าตัวตายและก่อให้เกิดความสูญเสียด้านสุขภาพอย่างมาก

การบำบัดด้วยการแก้ปัญหา (Problem solving therapy) โดยเป็นการช่วยให้ผู้ป่วยได้กำกับตนเอง นำตนเองมองปัญหาในทางบวก และเลือกทางออกในการแก้ปัญหาด้วยความมีเหตุผล ซึ่งการบำบัดโดยการแก้ปัญหานี้ทั้งในแบบ Social Problem Solving Therapy (SPST) และ Problem Solving Therapy – Primary Care (PST-PC) มีประสิทธิภาพที่ช่วยลดความซึมเศร้าได้ (Nezu and Nezu, 2008; Bell and D'Zurilla, 2009) และสามารถใช้ได้ทั้งในกลุ่มผู้ป่วยโรคซึมเศร้า โรคซึมเศร้าเรื้อรังและโรคซึมเศร้าที่มีอาการเล็กน้อย

โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ กรมสุขภาพจิต ได้ร่วมกับกลุ่มวิชาการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดทำคู่มือการบำบัดด้วยการแก้ปัญหาในผู้ป่วยโรคซึมเศร้า(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2/2558) มีเป้าหมายเพื่อให้บุคลากรสาธารณสุขทางจิตเวชที่ผ่านการอบรมการบำบัดด้วยการแก้ปัญหาในผู้ป่วยโรคซึมเศร้าสามารถนำคู่มือดังกล่าว ไปใช้ในการบำบัดทางสังคมจิตใจได้อย่างเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการ และลดความรุนแรงของอาการโรคซึมเศร้า ซึ่งจะเป็นการป้องกันความสูญเสียอันเนื่องมาจากการเจ็บป่วยด้วยโรคซึมเศร้าที่จะเกิดขึ้นในคนไทย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคซึมเศร้าในคนไทยที่ว่า ภายในปี 2563 โรคซึมเศร้าจะไม่ใช้ความเจ็บป่วยที่ก่อความสูญเสียด้านสุขภาพ 4 อันดับแรกในคนไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.ดาราวรรณ ต๊ะปินตา
หัวหน้าคณะผู้จัดทำคู่มือการบำบัดด้วยการ
แก้ปัญหาในผู้ป่วยโรคซึมเศร้า
กันยายน 2558

สารบัญ

	หน้า
▪ คำนำ	2
▪ วัตถุประสงค์	3
▪ กลุ่มเป้าหมายที่รับการบำบัดด้วยการแก้ไข้ปัญหา	3
▪ คุณสมบัติของผู้ใช้คู่มือ	3
▪ คณะที่ปรึกษา คณะผู้เชี่ยวชาญ คณะทำงาน	3
▪ บทนำ	6
▪ คำจำกัดความและนิยาม	7
▪ ข้อเสนอแนะ	7
▪ ขั้นตอน/กระบวนการโปรแกรมการบำบัดด้วยการแก้ไข้ปัญหา (Problem Solving Therapy; PST)	8
▪ Flow chart of Problem Solving Therapy for Major Depressive Disorder	8
▪ โปรแกรมการบำบัดด้วยการแก้ไข้ปัญหา (Problem Solving Therapy; PST)	10
▪ Appendices	37
▪ Appendix 1 Major depressive disorder	38
▪ Appendix 2 เครื่องมือประเมินอาการผู้ป่วยโรคซึมเศร้าเข้ารับการบำบัดการบำบัดด้วยการแก้ไข้ปัญหาในผู้ป่วยโรคซึมเศร้า	45

เป้าหมาย

- เพื่อให้ผู้ป่วยโรคซึมเศร้าได้รับการบำบัดด้วยการแก้ปัญหา (Problem solving therapy) PST ได้อย่างเหมาะสมกับปัญหา

วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นคู่มือสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานบริการสาธารณสุขที่ผ่านการอบรมการบำบัดด้วยการแก้ปัญหา (Problem Solving Therapy; PST) ใช้ในการบำบัดด้วยการแก้ปัญหาผู้ป่วยโรคซึมเศร้าตามระดับความรุนแรง ระดับ mild to moderate

กลุ่มเป้าหมายที่รับการบำบัดด้วยการแก้ไข้ปัญหา

- เป็นผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่มารับบริการในสถานบริการสาธารณสุข ที่ได้รับการวินิจฉัยเป็นโรคซึมเศร้าระดับ mild to moderate

คุณสมบัติของผู้ใช้คู่มือ

- ผู้ปฏิบัติงานในสถานบริการสาธารณสุขที่ผ่านการอบรมการบำบัดด้วยการแก้ไข้ปัญหา (Problem Solving Therapy; PST)

รายชื่อที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ/คณะทำงาน

1. นายแพทย์ธณินท์ กองสุข	นายแพทย์เชี่ยวชาญ	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
2. นายแพทย์หวาน ศรีเรือนทอง	นายแพทย์เชี่ยวชาญ	รองผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
3. รศ.ดร.ดาราวรรณ ต๊ะปิ่นตา	ศาสตราจารย์	คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. ผศ.ดร.สมบัติ สกุลพรรณ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. ผศ.สุวิท อินทอง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
6. ดร.ดวงใจ วัฒนสินธุ์	อาจารย์	คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา
7. นางวาสนา เหล่าคงธรรม	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
8. นางกัลยา อันชื่น	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
9. ดร.สุภาพร ประดับสมุทร	นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการพิเศษ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
10. นางจินตนา ลีจิ่งเพิ่มพูน	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
11. น.ส.เกษราภรณ์ เคนบุปผา	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
12. น.ส.สุปราณี พิมพ์ตรา	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
13. นางหทัยรัตน์ ปฏิพัทธ์ภักดี	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
14. นางสุพัตรา สุขขาว	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
15. นางจามจรี อุดรสาร	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
16. นางจूरรัตน์ สุธีร์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
17. นางดารณี ชัยอิทธิพร	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์

18. น.ส.สุภารัตน์	พุมิพิมพ์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
19. น.ส.วิไลรัตน์	สะสมผลสวัสดิ์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
20. นางลัดดาวัลย์	คุณวุฒิ	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
21. น.ส.ศิริจันทร์	สุขใจ	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
22. นางนิชนันท์	คำล้าน	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
23. นางประนอม	แก้วกุล	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
24. นางหทัยรัตน์	ดิษฐ์อึ้ง	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
25. น.ส.ศิวะพร	ไชยชนะ	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
26. นางกนกวรรณ	วงศ์ชิง	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
27. นางพนิดา	กองสุข	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
28. นางอัจฉริยาภรณ์	สุพิชญ์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
29. น.ส.จิราภรณ์	สีดำ	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
30. น.ส.สุภัคกาญจน์	ประกอบแสง	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
31. นางวินัสริน	ก้อนศิลา	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
32. นายเบญเจียม	ลาภาอุตย์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
33. นางสาวาลย์	แก้วคำแพง	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
34. น.ส.บงกช	ศาสตร์ภักดี	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
35. น.ส.วิไลพร	วงษ์จำปา	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
36. น.ส.ปิยะวรรณ	พลศรี	นักสังคมสงเคราะห์	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
37. นางวราณนันทน์	โมตันตะสุทธิ์	พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
38. นางสุภาภรณ์	ทองเบญจมาศ	พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
39. น.ส.พลับพลึง	หาสุข	พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
40. นายนนท์วัฒน์	โคตรเจริญ	นักวิชาการสถิติ	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
41. นายสินชัย	เจริญศรี	นักจัดการงานทั่วไป	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
42. นายวาที	วันเพ็ง	นักวิชาการสาธารณสุข	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
43. น.ส.วงเดือน	คนกล้า	นักวิชาการสาธารณสุข	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์
44. นายสมเกียรติ	โพธิ์งาม	นักวิชาการสาธารณสุข	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์

บทนำ

ภาวะซึมเศร้าเป็นภาวะที่บุคคลมีอารมณ์เศร้า หดความสนใจในกิจกรรมต่างๆ นำหนักตัวเปลี่ยนแปลง แบบแผนการนอนหลับเปลี่ยนไป รู้สึกอ่อนเพลียไม่มีแรง คิดโทษตนเอง และอาจมีความคิดอยากทำร้ายตนเองได้ ภาวะซึมเศร้าเป็นอารมณ์หนึ่งที่พบได้บ่อยเมื่อบุคคลต้องเผชิญกับการสูญเสีย หรือเมื่อต้องเผชิญกับสิ่งที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ซึ่งมักแสดงออกให้เห็นโดยการร้องไห้ ซึมเศร้า คิดวนเวียน ขาดสมาธิและสนใจในสิ่งรอบข้างลดลง อาการดังกล่าวหากเป็นต่อเนื่องเรื้อรัง อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย เป็นต้นว่า นอนไม่หลับ คิดฟุ้งซ่านตลอดเวลา สมรรถภาพการทำงานถดถอย ความสนใจทางเพศน้อยลง เบื่ออาหาร น้ำหนักลด ท้องผูก ปวดศีรษะ หากยิ่งปล่อยไว้ตกอยู่ในภาวะดังกล่าวต่อไป อาจทำให้เกิดความคิดในแง่ลบ รวมทั้งมองโลกในแง่ร้าย บางคนอาจเกิดความคิดฆ่าตัวตายได้ (Westbrook, Kennerly, & Kirk, 2007) นอกจากนี้ภาวะซึมเศร้าสามารถเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลเผชิญกับปัญหาวิกฤติในชีวิตที่ไม่สามารถควบคุม หรือแก้ไขเหตุการณ์นั้นได้ เช่นการประสบภัยธรรมชาติ การเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง เป็นต้นบุคคลเกิดความคิดบิดเบือนไปในทางลบทั้งต่อตนเอง สิ่งแวดล้อมหรือโลก และอนาคตแล้วแสดงออกโดยมีความแปรปรวนด้านความคิด ด้านอารมณ์ ด้านแรงจูงใจ ด้านร่างกายและพฤติกรรม (Beck & Alford, 2009)

โรคซึมเศร้าเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญทั้งในปัจจุบันและจากการคาดการณ์ในอนาคต ซึ่งเป็นโรคที่มีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และก่อให้เกิดความสูญเสียที่รุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ถ้าหากวัดความสูญเสียเป็นจำนวนปีที่ดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาพดี ภายในปี 2563 โรคซึมเศร้าจะก่อให้เกิดความสูญเสียด้านสุขภาพของประชากรโลกเป็นเท่าตัว เกิดความสูญเสียที่สำคัญเป็นลำดับ 2 รองจากโรคหัวใจและหลอดเลือด สำหรับประเทศไทยพบว่า ในหญิงไทยโรคซึมเศร้าจะก่อความสูญเสียปีสุขภาวะ (Disability Adjusted Life Years, DALYs) เป็นอันดับ 4 และเป็นอันดับ 10 ในผู้ชายไทย แต่ถ้าพิจารณาจำนวนปีที่สูญเสียเนื่องจากภาวะบกพร่องทางสุขภาพ (Years Lost due to Disability, YLD) พบว่า โรคซึมเศร้าจะเป็นอันดับที่ 1 ในหญิงไทย และอันดับ 2 ในชายไทย แต่มีผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่เข้าถึงบริการเพียง ร้อยละ 3.7 เท่านั้น ซึ่งหมายถึง ผู้ป่วยก็ต้องทนอยู่กับอาการเจ็บป่วยเป็นเวลานานกว่าโรคอื่นๆ ส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งถ้าหากผู้ป่วยโรคซึมเศร้าไม่ได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องจะเกิดการเกิดซ้ำและเป็นเรื้อรัง อาจนำไปสู่การฆ่าตัวตายและก่อให้เกิดความสูญเสียด้านสุขภาพอย่างมาก

องค์การอนามัยโลกคาดการณ์ว่าภายในปี ค.ศ 2020 โรคซึมเศร้าจะเป็นภาวะและความสูญเสียด้านสุขภาพซึ่งมีผลกระทบทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจเป็นอันดับสองรองจากโรคหัวใจขาดเลือด (Murray & Lopez, 2020) ปัจจุบันการบำบัดรักษาภาวะซึมเศร้า มีทั้งการใช้ยาต้านเศร้าเพื่อช่วยปรับความสมดุลของสารสื่อประสาท และการบำบัดทางจิตสังคม การบำบัดทางจิตสังคมแบบหนึ่งคือ การบำบัดด้วยการแก้ปัญหา (Problem solving therapy) ซึ่งการบำบัดดังกล่าวเป็นการช่วยให้ผู้ป่วยได้กำกับตนเอง นำตนเอง มองปัญหาในทางบวก และเลือกทางออกในการแก้ปัญหาด้วยความมีเหตุผล และพบว่าช่วยลดภาวะซึมเศร้าได้ (Nezu and Nezu, 2008; Bell and D'Zurilla, 2009) สุณิสสา ศรีโมอ่อน อติทยา พรชัยเกตุ โอว ยอง และอัจฉราพร สีหิรัญวงศ์ (2554) ได้ศึกษารูปแบบการบำบัดโดยการแก้ปัญหาในการลดอาการซึมเศร้าในวัยผู้ใหญ่ จากหลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่าการบำบัดโดยการแก้ปัญหาทั้งในแบบ Social Problem Solving Therapy (SPST) และ Problem Solving Therapy – Primary Care (PST-PC) มีประสิทธิภาพในการลดความซึมเศร้า และสามารถใช้ได้ทั้งในกลุ่มผู้ป่วยโรคซึมเศร้า โรคซึมเศร้าเรื้อรังและโรคซึมเศร้าที่มีอาการเล็กน้อยได้

คำจำกัดความและนิยาม

- การบำบัดด้วยการแก้ปัญหา (Problem Solving Therapy ; PST) หมายถึง การบำบัดที่เน้นให้ผู้ป่วยได้ทำความเข้าใจกับลักษณะของปัญหา (Problem) แนวคิดในการแก้ปัญหา (Problem solving) และวิธีการแก้ปัญหา (Solution) ในมุมมองใหม่ รวมทั้งช่วยให้เกิดการค้นหาวิธีการแก้ปัญหาให้หลากหลายมากขึ้นและช่วยให้ผู้ป่วยเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล (Rational problem solving) โดยจะใช้เวลาครั้งละ 60 - 90 นาที จำนวน 7 ครั้ง
- ระดับความรุนแรงของอาการซึมเศร้า
 1. กลุ่มที่มีอาการของโรคซึมเศร้าระดับน้อย (คะแนน 9Q, HRSD=7-12)
 2. กลุ่มที่มีอาการของโรคซึมเศร้าระดับปานกลาง (คะแนน 9Q, HRSD =13-18)
 3. กลุ่มที่มีอาการของโรคซึมเศร้าระดับรุนแรง (คะแนน 9Q, HRSD \geq 19)

หมายเหตุ - ระดับรุนแรงควรบำบัดควบคู่กับการใช้ยาต้านเศร้า
- โรคซึมเศร้า หมายถึง โรคจิตเวชที่มีอาการสอดคล้องกับ Major Depressive Disorder (severe) ตามมาตรฐานการจำแนกโรคระหว่างประเทศขององค์การอนามัยโลกฉบับที่ 10 (ICD - 10 : International Classification of Diseases and Health Related Problems - 10) หมวด F32, F33, F34.1, F38 และ F39 หรือเทียบเคียงในกลุ่มโรคเดียวกันกับการวินิจฉัยตามเกณฑ์วินิจฉัยโรคของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน ฉบับที่ 5 (DSM-V : Diagnostic and Statistical Manual of Mental disorders V)

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บำบัด

- ประโยชน์ของการใช้โปรแกรมการบำบัดด้วยการแก้ไข้ปัญหา (Problem Solving Therapy; PST) มีขั้นตอนที่ชัดเจนในแต่ละขั้นตอน สามารถช่วยให้ผู้รับการบำบัดรับรู้ เข้าใจมุมมองต่อปัญหาที่ทำให้ตนเองมีภาวะซึมเศร้า สามารถปรับมุมมองในการที่จะทำให้ตนเองมีทางเลือกในการดำรงอยู่ในสังคม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- การบำบัดด้วยการแก้ไข้ปัญหา (Problem Solving Therapy; PST) มีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ซึ่งผู้ป่วยควรได้รับการบำบัดครบ 7 ขั้นตอน เนื่องจากผู้ป่วยจะเริ่มสามารถได้แก้ปัญหาของตนเองได้ในขั้นตอนที่ 1-3 เมื่อแก้ปัญหาของตนเองได้แล้ว จะมีสถานการณ์จำลองให้ผู้ป่วยได้ฝึกทักษะแก้ไข้ในขั้นตอนที่ 4-6 รวมทั้งสรุปประเมินการเรียนรู้จากการแก้้ปัญหาของตนเองในขั้นตอนที่ 7 เมื่อผู้ป่วยเรียนรู้ครบขั้นตอนจะสามารถบำบัดตนเองได้ (Self-Therapist) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในผู้ป่วยคือ การบำบัดช่วงแรกผู้ป่วยจะมองปัญหาที่ตัวปัญหา ซึ่งปัญหาจะมีมาให้แก้ไข้เรื่อยๆ เมื่อผ่านขั้นตอนที่ 5 แล้วผู้ป่วยจะปรับการมองปัญหาว่าปัญหามีสาเหตุมาจากมุมมองหรือวิธีการมองปัญหา